

Quick Scan Lokale Democratie Dashboard

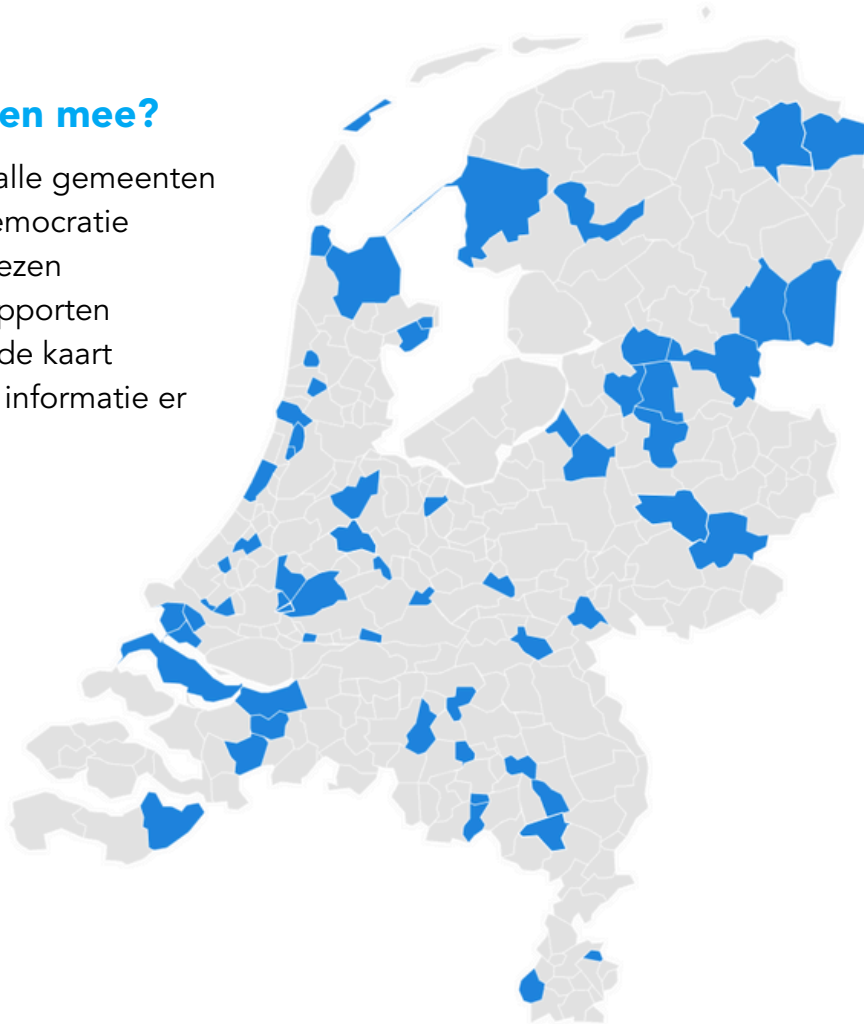
Augustus 2024

vng.nl

Welke gemeenten doen mee?

Op de kaart hiernaast zie je alle gemeenten die de Quick Scan Lokale Democratie hebben uitgevoerd. Soms kiezen gemeenten ervoor om de rapporten openbaar te maken. Klik op de kaart hiernaast om te kijken welke informatie er allemaal is gedeeld.

75 gemeenten

Wie hebben de Quick Scan ingevuld?

57.062
inwoners

1072
raadsleden

231
collegeleden

4870
ambtenaren

Meer statistieken

87
oriëntatiegesprekken

79
vragenlijsten uitgezet

75
agenderingsgesprekken

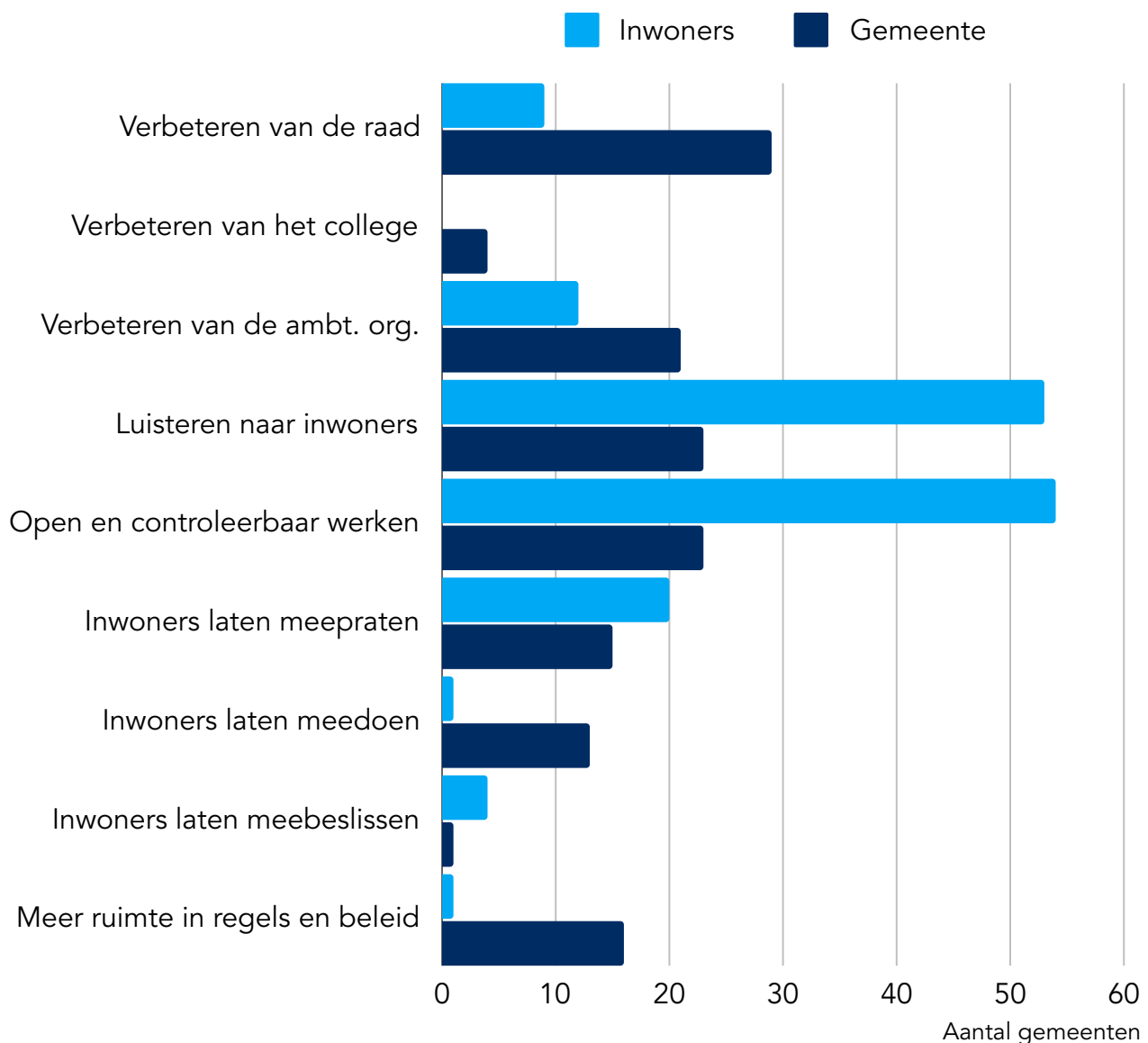
75
verbeteragenda's

Leeswijzer

In het dashboard zijn twee soorten gegevens meegenomen. De gegevens uit de hoofdrapporten van de Quick Scans zijn samengevoegd om een algemeen beeld te schetsen van de uitkomsten en kunnen niet terug worden geleid naar individuele gemeenten. Daarnaast zijn ook de verbeteragenda's die gemeenten hebben opgesteld meegenomen. Hieronder kun je per thema de resultaten uit de hoofdrapporten zien. In het geval dat dit thema ook vaak terugkomt in de verbeteragenda's staat dat eronder aangegeven. In de blauwe vakjes staan voorbeelden uit de verbeteragenda's.

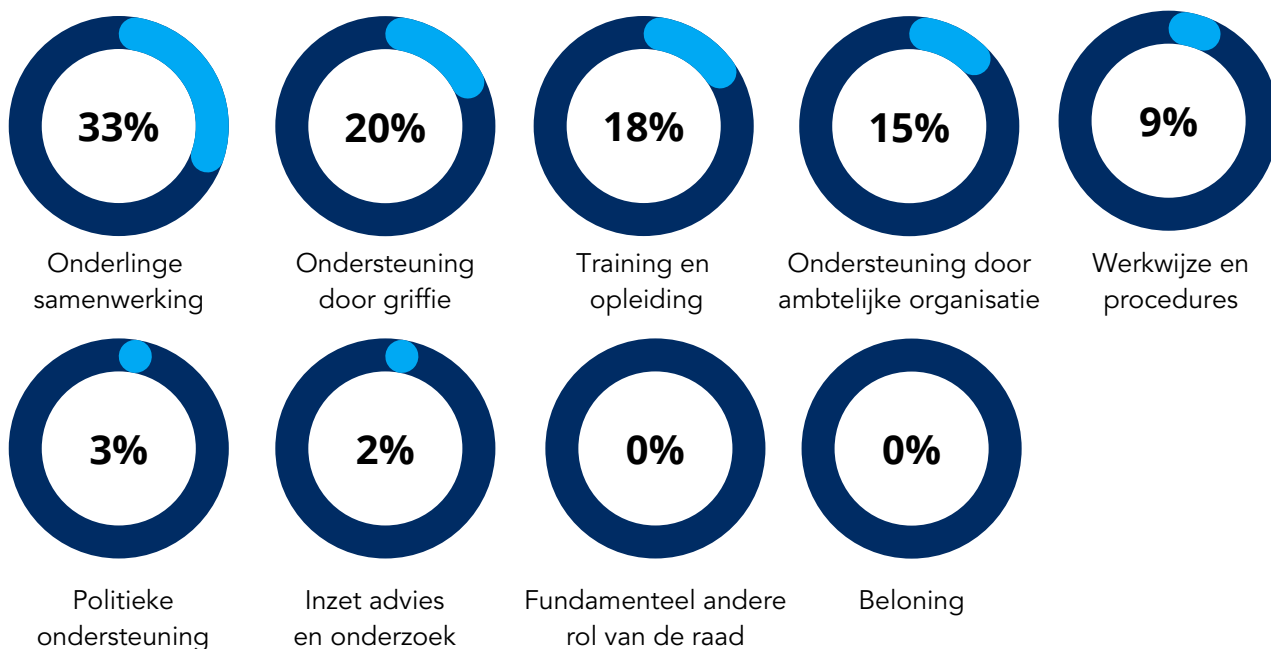
Waar gemeenten aandacht aan moeten besteden

In de Quick Scan wordt gevraagd welke van de onderstaande opties de meeste aandacht voor verbetering verdient. In de balkjes zie je waar men de meeste prioriteit aan geeft.

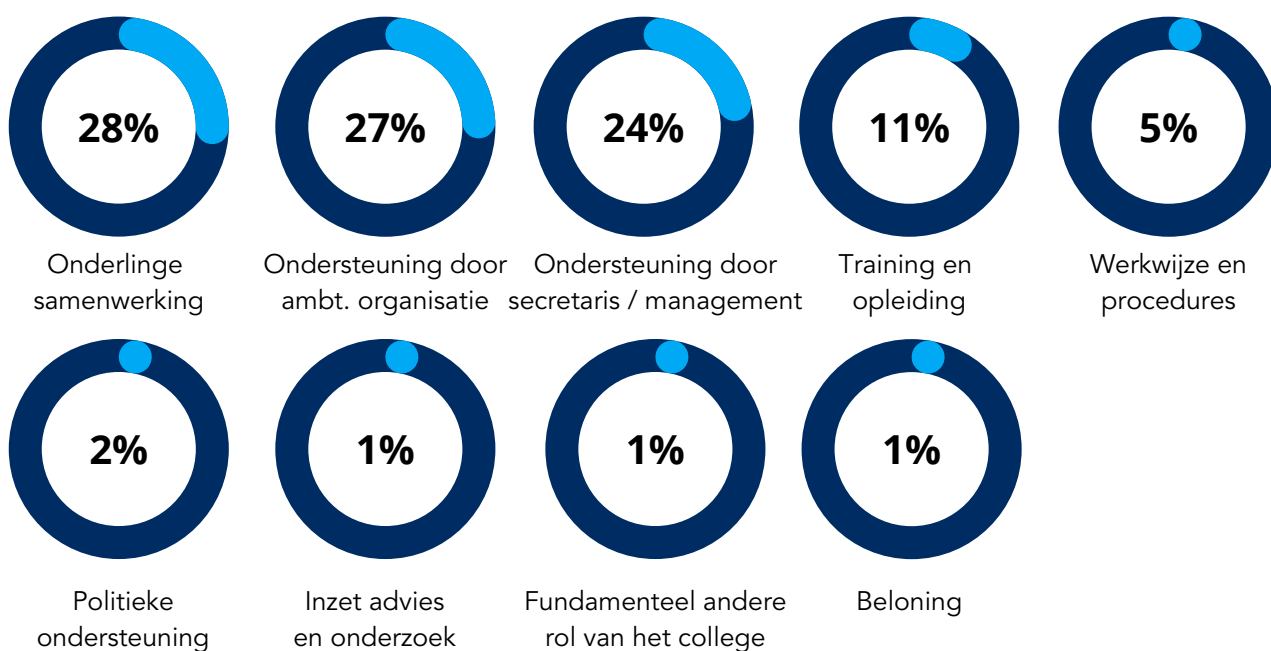
Gemeenteraden

Raadsleden kunnen in de Quick Scan aangeven waar zij behoefte aan hebben in hun eigen werk. Zij kunnen daarbij kiezen uit negen verschillende opties. Hieronder zie je welke punten het vaakst naar voren komen in de verschillende rapporten.

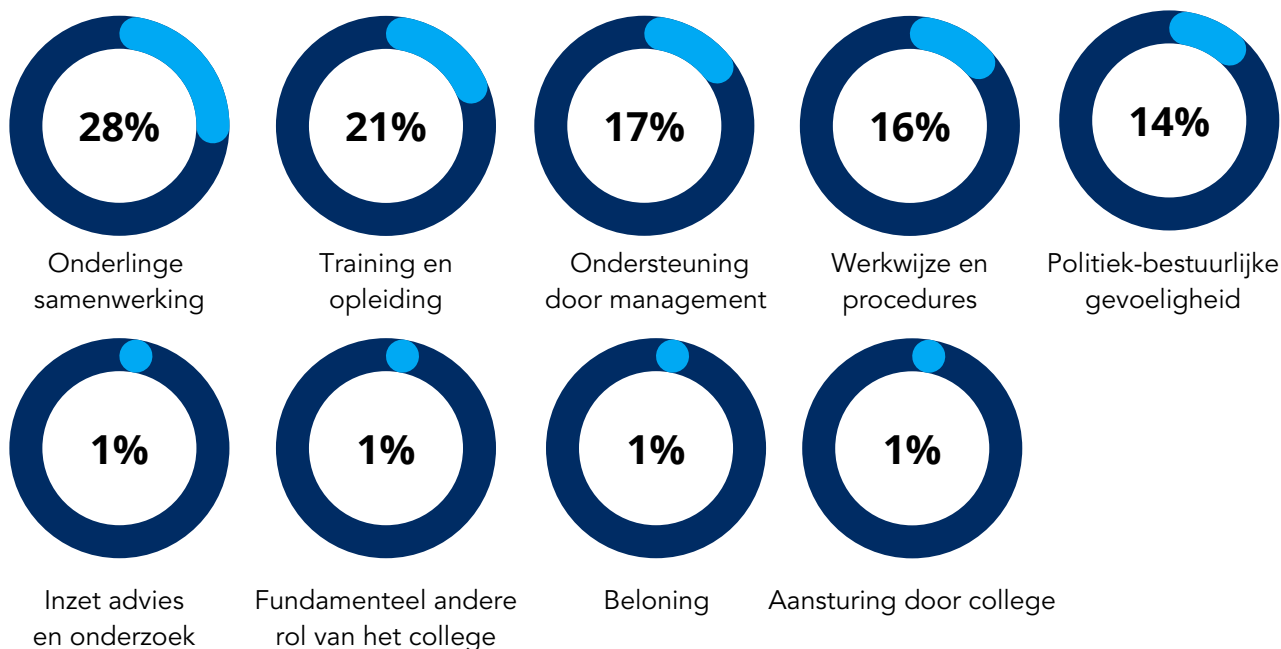
Colleges van burgemeester en wethouders

Collegeleden kunnen in de Quick Scan aangeven waar zij behoefte aan hebben in hun eigen werk. Zij kunnen daarbij kiezen uit negen verschillende opties. Hieronder zie je welke punten het vaakst naar voren komen in de verschillende rapporten.

Ambtelijke organisaties

Ambtenaren kunnen in de Quick Scan aangeven waar zij behoefte aan hebben in hun eigen werk. Zij kunnen daarbij kiezen uit negen verschillende opties. Hieronder zie je welke punten het vaakst naar voren komen in de verschillende rapporten.

Verbeteragenda's: interne samenwerking

In de verbeteragenda's die gemeenten aan het einde van een Quick Scan traject vaststellen komt de interne samenwerking aan bod. Hoe kan het interne samenspel tussen het college, de raad en de ambtenaren verbeteren? Waar zien gemeenten de grootste kansen liggen?

➤ Rolverduidelijking

Weten wat iedereens rol is en wat men van elkaar kan verwachten.

➤ Samenwerking

Focus op de samenwerking binnen de raad, het college of de ambtenaren.

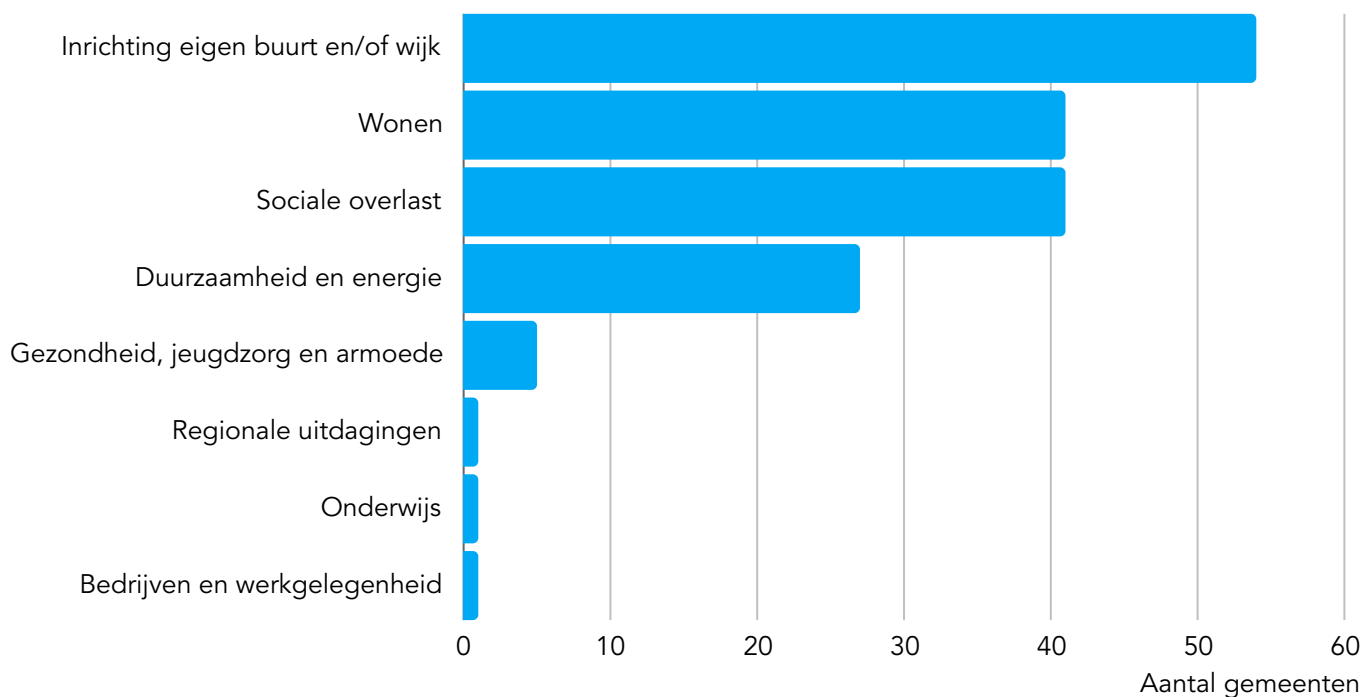
➤ Communicatie

Zorgen voor duidelijke communicatielijnen tussen de raad, het college en de ambtenaren.

Ambtenaren stimuleren om raadsvergaderingen bij te wonen en onderlinge gesprekken te voeren

Bij welke onderwerpen kunnen gemeenten meer samenwerken?

Een deel van de Quick Scan gaat over de samenwerking tussen de gemeente en haar inwoners. Respondenten kunnen uit acht verschillende thema's kiezen waar zij graag betere of intensievere samenwerking zien. Hieronder zie je welke thema's het vaakst worden genoemd. Deze gegevens zijn gebaseerd op de antwoorden van raadsleden, collegeleden, ambtenaren en inwoners.

Verbeteragenda's: samenwerking

In (bijna) alle verbeteragenda's wordt aandacht besteed aan wat er nodig is om de samenwerking tussen gemeente en inwoners succesvol te laten verlopen. Welke punten worden in de verbeteragenda's opgepakt?

➤ Terugkoppeling

Inwoners op de hoogte stellen van besluiten in de gemeente en laten weten wat er met hun inbreng gebeurt.

➤ Zichtbaarheid

Het gemeentebestuur zichtbaarder maken in de samenleving. Meer interactie tussen de gemeente en haar inwoners.

➤ Service

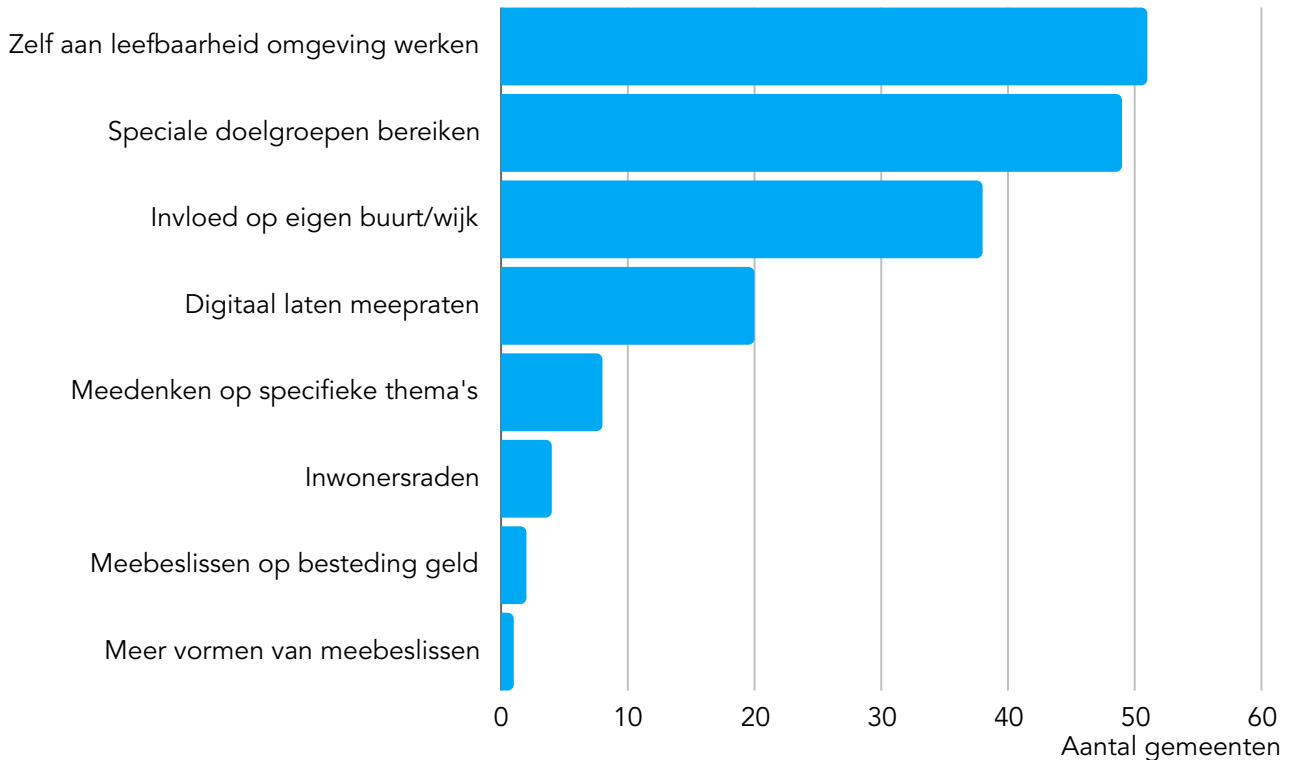
Zorgen voor een toegankelijke, open gemeente voor de inwoners. Tijdig antwoord geven op vragen vanuit de samenleving.

➤ Transparantie

Zorg dat het voor inwoners helder is hoe besluiten worden genomen, en hoe inwoners hieraan kunnen bijdragen.

Meedenken met de gemeente

In de Quick Scan is participatie een belangrijk onderdeel. Hoe kunnen gemeenten participatie stimuleren en ondersteunen? En op welke onderwerpen willen inwoners graag participeren? Hieronder zie je waar de prioriteiten liggen.

Verbeteragenda's: participatie

In alle verbeteragenda's vormt participatie een belangrijk onderdeel. De Quick Scan helpt bij het onderzoeken hoe participatie ingericht kan worden. Wat is belangrijk om participatie beter te stimuleren en ondersteunen.

➤ Informatie

Het tijdig informeren van inwoners en zorgen voor duidelijke en toegankelijke informatie.

Een jaarlijkse participatiekrant uitbrengen met informatie over participatietrajecten

➤ Participatievormen

Het vergemakkelijken van participeren voor de burger door een mix van fysieke en digitale participatievormen te gebruiken.

Er zijn allerlei nieuwe manieren van participeren, zoals het uitdaagrecht

➤ Verwachtingsmanagement

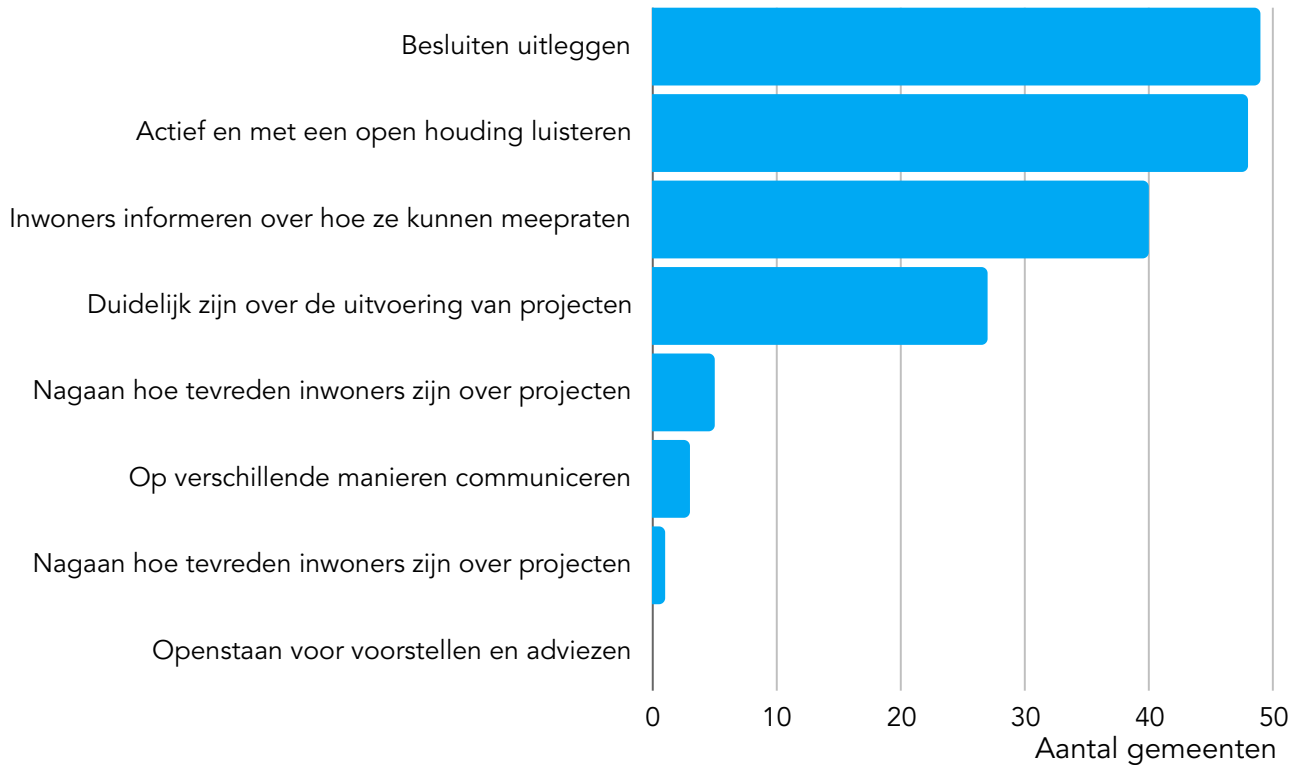
Het maken van duidelijke afspraken en zorgen dat inwoners en gemeente weten wat hun rol is.

➤ Inclusiviteit

Streven naar een diverse en representatieve groep betrokken inwoners. Focus op moeilijk bereikbare doelgroepen zoals jongeren.

Hoe communiceren gemeenten?

In de Quick Scan wordt ook gevraagd naar de gemeentelijke communicatie. Op welke onderwerpen kan de gemeente beter communiceren? En welke middelen passen hierbij?

Verbeteragenda's: communicatie

In de verbeteragenda's zijn ook punten opgenomen om de communicatie tussen gemeente en haar inwoners te verbeteren. Waar ligt hier de focus?

➤ Communicatiekanalen

Het intensiever gebruiken van bestaande communicatiekanalen en/of het opzetten van nieuwe kanalen.

Gebruik van lokale media, organiseren van informatieavonden

➤ Digitale middelen

Meer gebruik van digitale mogelijkheden.

Online kunnen bijwonen van raadsvergaderingen, online platforms voor informatie-uitwisseling en ontmoeting

➤ Heldere taal

Het gebruik van heldere taal stimuleren, zodat iedere inwoner kan meedoen.

Aanschaf van een taaltool of het aannemen van een schrijfcoach kan ambtenaren helpen duidelijker en eenvoudiger te schrijven

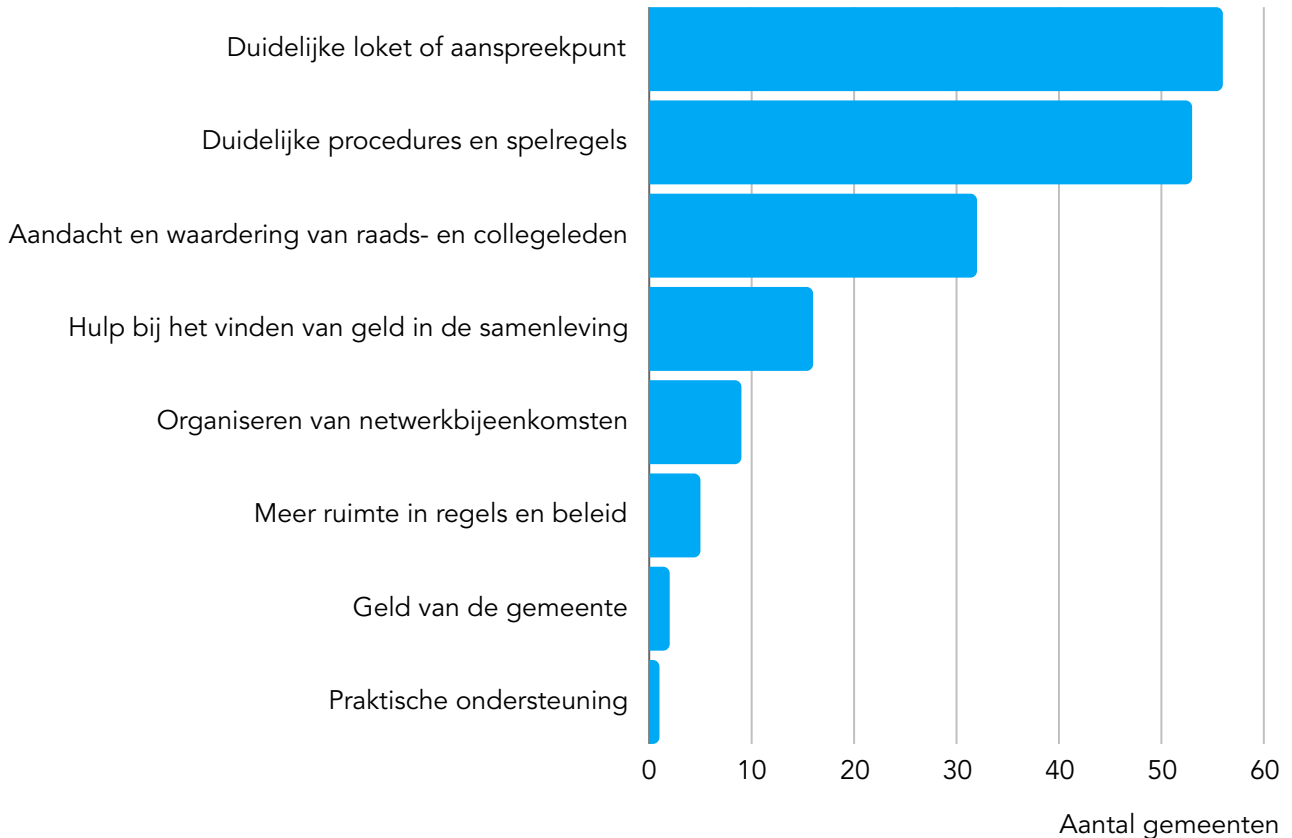
➤ Visuele middelen

Het gebruik van visuele middelen om informatie te verspreiden.

Infographics, filmpjes of vlogs

Inwoners die zich inzetten voor hun omgeving

Ook maatschappelijke initiatieven komen in de Quick Scan aan bod. Hoe kunnen gemeente initiatieven en actieve inwoners beter ondersteunen?

Verbeteragenda's: maatschappelijke initiatieven

In de verbeteragenda's van gemeenten worden ook verbeterpunten opgenomen met betrekking tot de ondersteuning van maatschappelijke initiatieven. Hoe willen gemeenten dit gaan oppakken?

➤ Ondersteuning

Inwoners meer de kans geven om zélf te werken aan de leefbaarheid van hun buurt/wijk.

Er wordt in verschillende gemeenten geëxperimenteerd met een wijk- of buurtbudget.

➤ Duidelijk

Het makkelijker maken voor inwoners om bij de juiste informatie te komen.

Een duidelijk aanspreekpunt in de vorm van een persoon of (digitaal) loket.

➤ Nieuwe initiatieven

De gemeente gaat inwoners motiveren om nieuwe initiatieven op te zetten.

Hoe gebruiken gemeenten de Quick Scan nog meer?

Gemeenten zijn vrij om de resultaten uit de Quick Scan te gebruiken op een manier die bij de eigen gemeente past. Iedere gemeente is uniek, en dat levert dan ook steeds weer nieuwe resultaten op. Hieronder staan nog enkele voorbeelden van hoe gemeente de Quick Scan ingezet hebben.

➤ Herhaalmeting Quick Scan

In 2020 heeft de gemeente Roosendaal voor het eerst de Quick Scan uitgevoerd. In 2024 start de gemeente met een herhaalmeting. Deze herhaalmeting biedt de gemeente inzicht in de vooruitgang sinds de vorige meting en helpt bij het bepalen van de focus voor de komende periode.

➤ In gesprek met de raad

In de gemeente Wageningen gaat de raad na de zomer actief in gesprek met de bewoners tijdens een wekelijkse marktdag. Daarnaast zullen raadsleden meer aanwezig zijn bij verschillende evenementen in Wageningen om de dialoog met de inwoners aan te gaan. Op deze manier willen ze de betrokkenheid vergroten en beter inspelen op de behoeften en wensen van de gemeenschap.

➤ Programma Nieuwe Democratie

De gemeente Haarlem heeft een ambitieus programma Nieuwe Democratie opgesteld om de komende jaren te werken aan verbetering van de lokale democratie. De Quick Scan is hierbij uitgevoerd om meetbare inzichten te verwerven over de richting die het programma moet nemen en om een vinger aan de pols te houden over de koers van het programma.

➤ Manifest van de Raad

De gemeente Oss doet mee met een pilot project dat vanuit BZK gestart is. Het doel van het project is om met het opstellen van een statuut of manifest van gemeenteraden en provinciale staten een invulling te geven aan hun rol. Wat is hun positie, wat wordt er van hen verwacht en wat mogen ze verwachten? De uitkomsten van de Quick Scan worden als input gebruikt voor dit manifest.

➤ En verder...

- ➡ Vormgeving van een participatieprogramma of -beleid.
- ➡ Schrijven van participatie moties en visies.
- ➡ Inzet voor evaluatie van het participatiebeleid.
- ➡ Opstellen van een raadscommunicatieplan of -agenda.

Wat is de Quick Scan Lokale Democratie?

De Quick Scan Lokale Democratie is een hulpmiddel voor gemeenten om het goede gesprek te voeren over het gewenste democratische samenspel. Met de Quick Scan kunnen gemeenten een 'foto' maken van de eigen democratie. Raadsleden, collegeleden, ambtenaren én inwoners reageren op een online enquête. Vervolgens wordt een rapport gegenereerd met de belangrijkste aanbevelingen en verbeterpunten. Op basis hiervan kan de gemeente er verder mee aan de slag.

Hoe ziet een Quick Scan traject eruit?

Begeleidingscommissie

De eerste stap is het samenstellen van een begeleidingscommissie. Hierin zitten vertegenwoordigers van de raad, het college, ambtenaren en inwoners. Zij begeleiden het Quick Scan traject.

Startgesprek

In het startgesprek krijgt de begeleidingscommissie meer informatie over de Quick Scan. Ook wordt hier besproken wat de verwachtingen zijn, waarom de Quick gebruikt wordt en hoe men de Quick Scan wil inzetten.

Vragenlijst

De Quick Scan bestaat uit een standaard vragenlijst waar gemeenten vier eigen vragen aan toe kunnen voegen. Raadsleden, collegeleden en ambtenaren ontvangen een mailtje naar hun persoonlijke vragenlijst. Inwoners kunnen ook via een publieke link de vragenlijst invullen.

Drie rapporten

In het hoofdrapport staan de antwoorden uitgesplitst naar de groepen raad, college, ambtenaren en inwoners. Ook staan hier mogelijke verbeteracties die hierbij passen, met tips hoe je deze kan uitvoeren. Daarbij komen twee bijlages: een met alle open antwoorden, en een met alle cijfers en data.

Agenderingsgesprek

De begeleidingscommissie komt opnieuw bijeen in het agenderingsgesprek om de resultaten uit de Quick Scan te bespreken. Het doel van dit gesprek is om samen te bespreken welke belangrijke punten naar voren komen in de rapporten. Ook kan er worden nagedacht welke verbeteracties men graag zou willen uitvoeren.

Verbeteragenda

Uiteindelijk vinden de suggesties van de begeleidingscommissie zijn neerslag in de verbeteragenda. Hierin staat concreet benoemd welke zaken men wil oppakken, de manier waarop dit moet gebeuren en wie hierbij betrokken moet worden.

Quick Scan begeleiders

Gemeenten die deelnemen aan de Quick Scan kunnen gebruik maken van begeleiders. Vaak zijn dit personen, veelal griffiers, die eerder in hun eigen gemeente de Quick Scan hebben uitgevoerd. Nu helpen ze graag andere gemeenten bij hun Quick Scan.

Wat doet een begeleider?

- ✓ Goed contact onderhouden met de gemeente
- ✓ Bespreekt doelen en verwachtingen van de gemeente
- ✓ Helpt met het maken van heldere afspraken tijdens en na de Quick Scan
- ✓ Informeren, motiveren en interesseren
- ✓ Delen van tips, handleidingen en praktische voorbeelden
- ✓ Objectieve procesbewaker
- ✓ Begeleidt het start- en agenderingsgesprek

De begeleiderspool

De begeleiding van de Quick Scan wordt georganiseerd vanuit de begeleiderspool. Hierin zitten vrijwilligers die enthousiast zijn over de Quick Scan. Een keer per maand komen alle begeleiders samen in het spreekuur. Hier worden de actualiteiten rondom de verschillende trajecten met elkaar besproken.

Wat doet de begeleiderspool?

- ➡ Een groep enthousiaste en ervaren begeleiders
- ➡ Voor begeleiders een kans om mee te kijken bij andere gemeenten
- ➡ Het delen van ervaringen en dilemma's in het maandelijks spreekuur
- ➡ Oppakken van vragen en knelpunten uit de verschillende trajecten
- ➡ Het organiseren van kennissessies die voor begeleiders interessant zijn

Vragen?

Heb je vragen over dit document of wil je meer weten over de Quick Scan Lokale Democratie? Dan kan je mailen naar diaservice@vng.nl of kijk op www.lokale-democratie.nl